

Aktuellt om TBE och vaccination

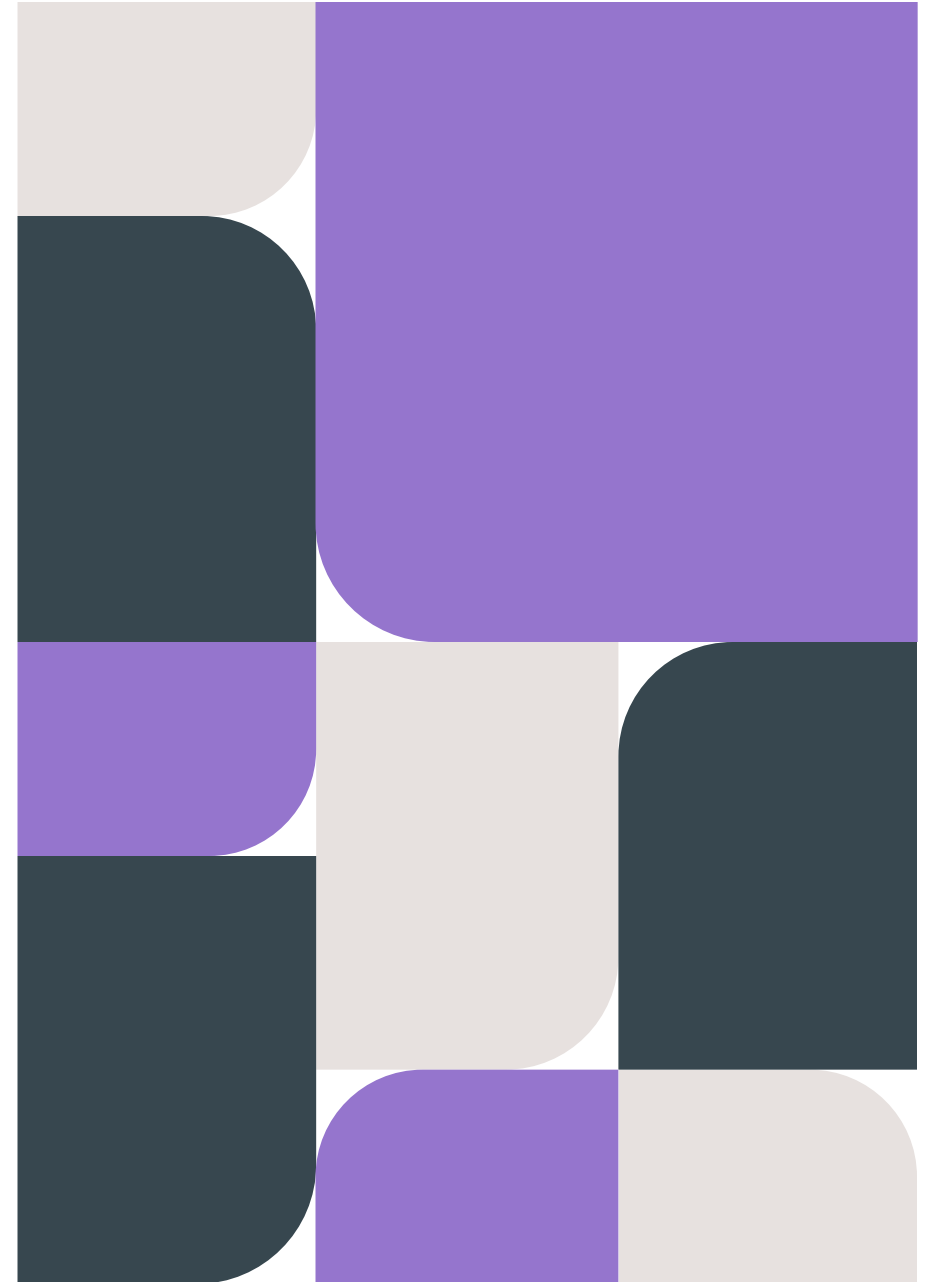
Eva Lindgren

Biträdande Smittskyddsläkare Västra Götaland

Petter Malmström

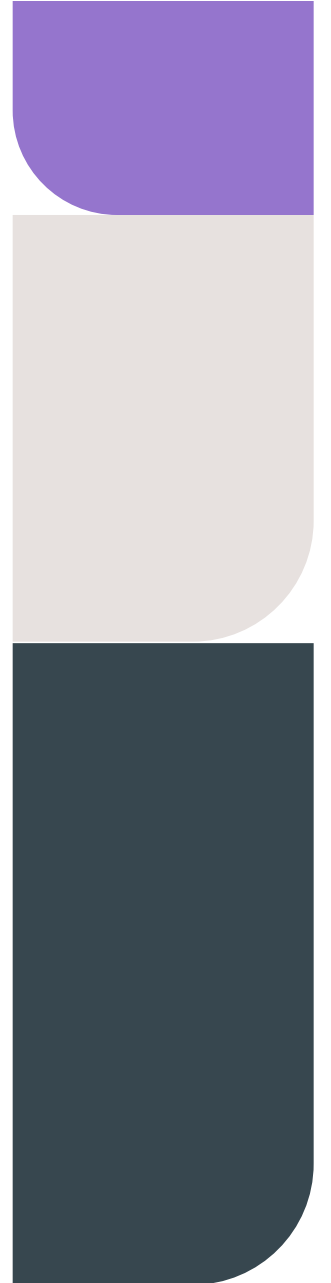
Biträdande Smittskyddsläkare Västra Götaland

2026-03-13

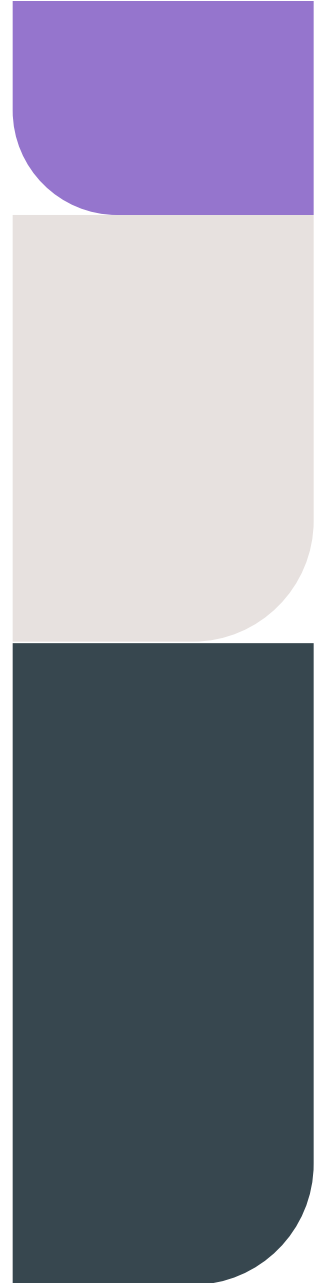
Huvudbudskap TBE

- Fortsatt hög nivå av antal bekräftade fall 2025. Trenden på längre sikt är ökande antal fall per år.
- Sjukdomen ger en belastning för individ och sjukvård
- Vaccination är bästa skyddet –rekommenderas till alla som vistas i naturen i Västra Götaland där fästingar trivs

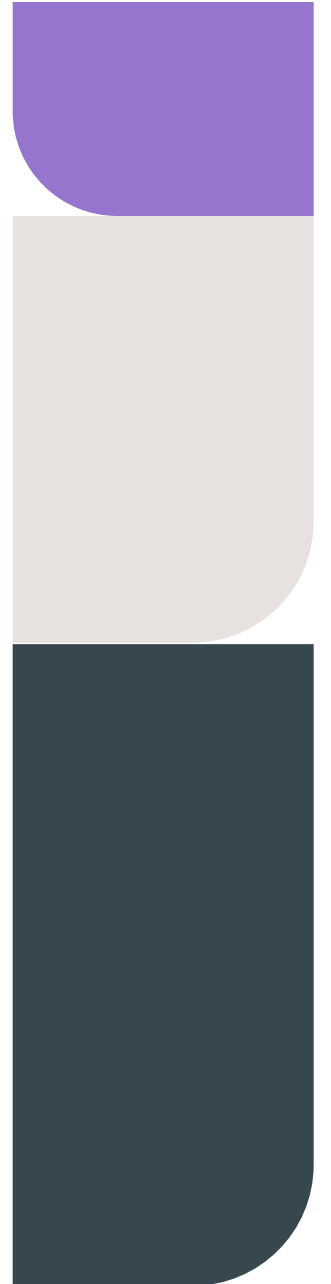

Disposition

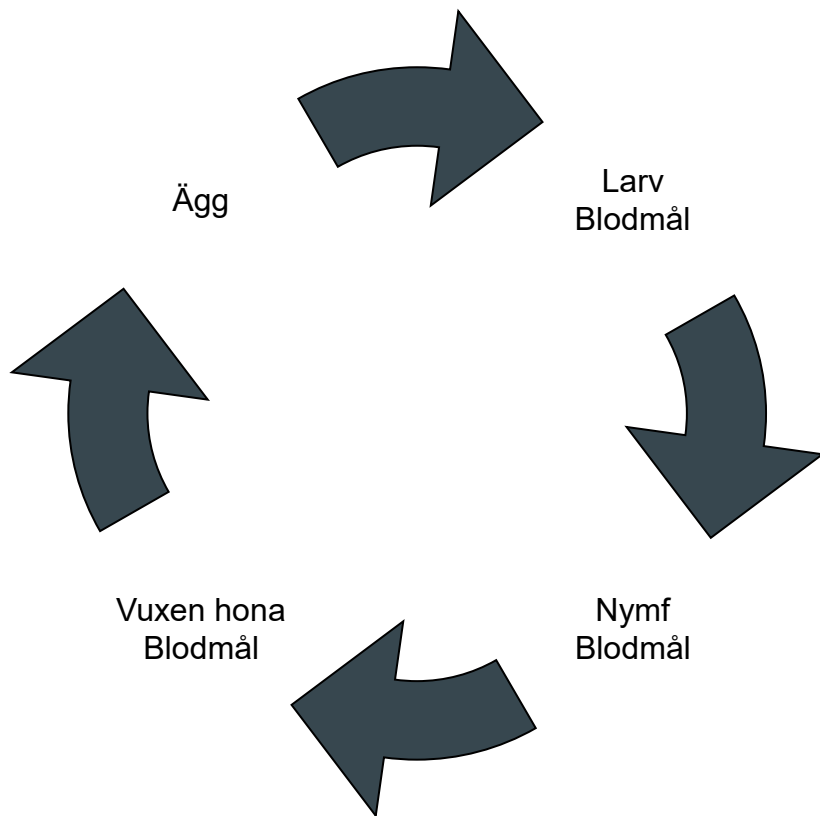
- TBE virus – Petter
- Fästingen – Eva
- Symptom och behandling – Eva
- Geografi och epidemiologi – Petter
- Vaccination – Eva

TBE virus (bild från ECDC)

Fästingens stadier

Broschyren är framtagen av Folkhelseinstituttet och Nasjonal kompetansetjeneste for flåttbårne sykdommer i Norge som är en del av EU-Interreg ÖKS-projektet ScandTick Innovation. Liknande broschyrer finns också på norska och danska.

Foto: Per Eikeset Knudsen och fotolia.com
Design: Melkeveien Designkontor AS
Tryck: Byråservice AS
Beställning: beställ via ditt landstings/regions smittskyddsmyndighet, www.slf.se/smittskydd

Läs mer:
1177.se / Fakta och råd / Infektioner
scandtick.com

Maj 2017

Folkhälsomyndigheten

TBE Smittvägar

Två vektorer

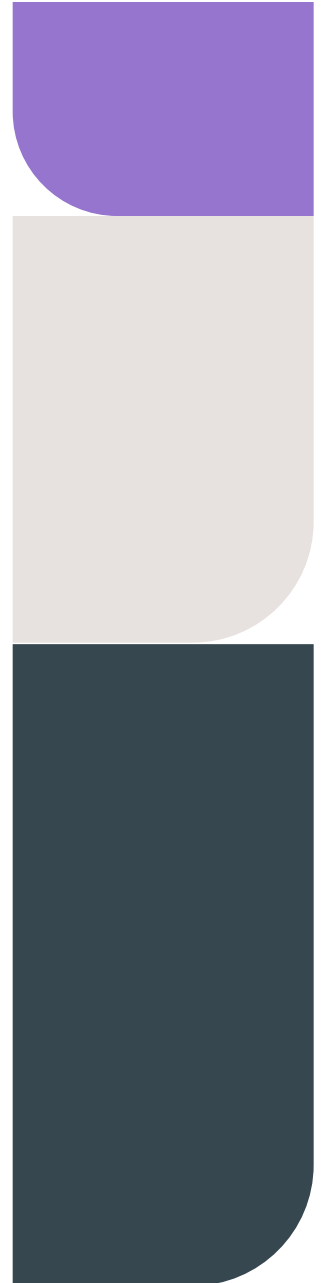
- *Ixodes ricinus* (fårfästing)
- *Ixodes persulcatus* (tajgafästingen)

Som lekman går de ej att särskilja morfologiskt

Livsmedelssmitta (opastöriserad mjölk)

TBE Symptom

- Äldre blir ofta sjukare än yngre vuxna
- Generellt får barn en mildare sjukdom än vuxna men kan bli svårt sjuka
- TBE smittar inte från person till person
- Efter genomgången bekräftad sjukdom är man livslångt immun

TBE Symptom

Inkubationstid: vanligtvis 7 dagar (4-28 dagar)

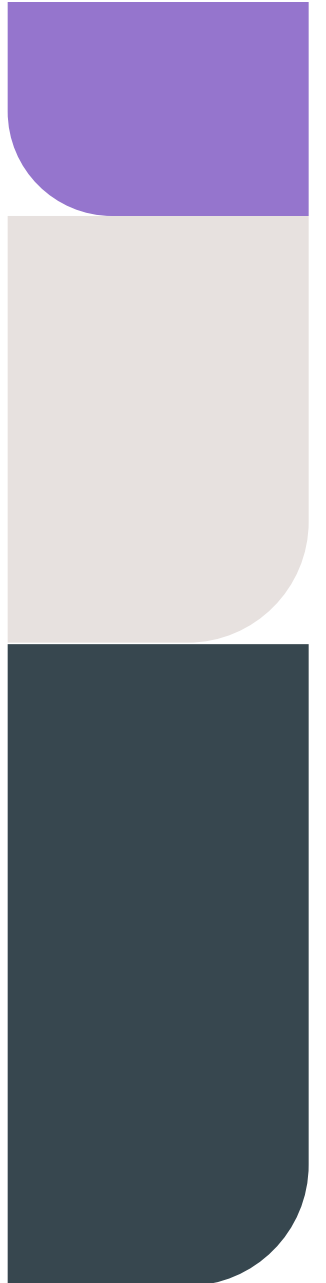
Tvåfasinsjuknande

Första fasen

- allmänna symptom som feber, huvudvärk, muskelvärk och trötthet

Andra fasen:

- hjärnhinneinflammation/hjärninflammation/inflammation
i ryggmärgen.

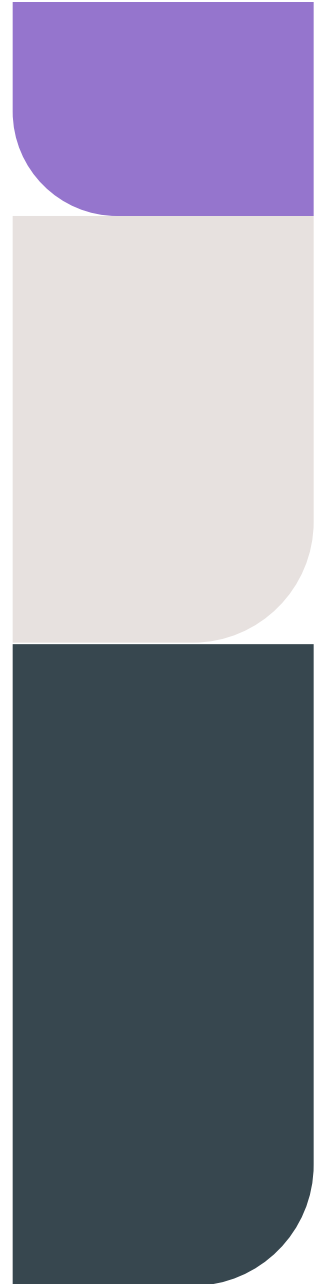
TBE Symptom

- Över hälften tillfrisknar men ca 40% får kvarstående eller långdragna besvär
- Kognitiva (minnessvårigheter, stresskänslighet, försämrad filtreringsförmåga/ "gatingförmåga" av sinnesintryck)
- Nervparalyser
- Dödsfall 0.5-2 %

TBE Behandling

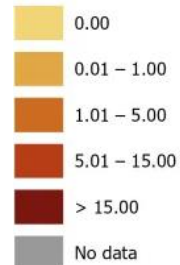
- Symtomatisk

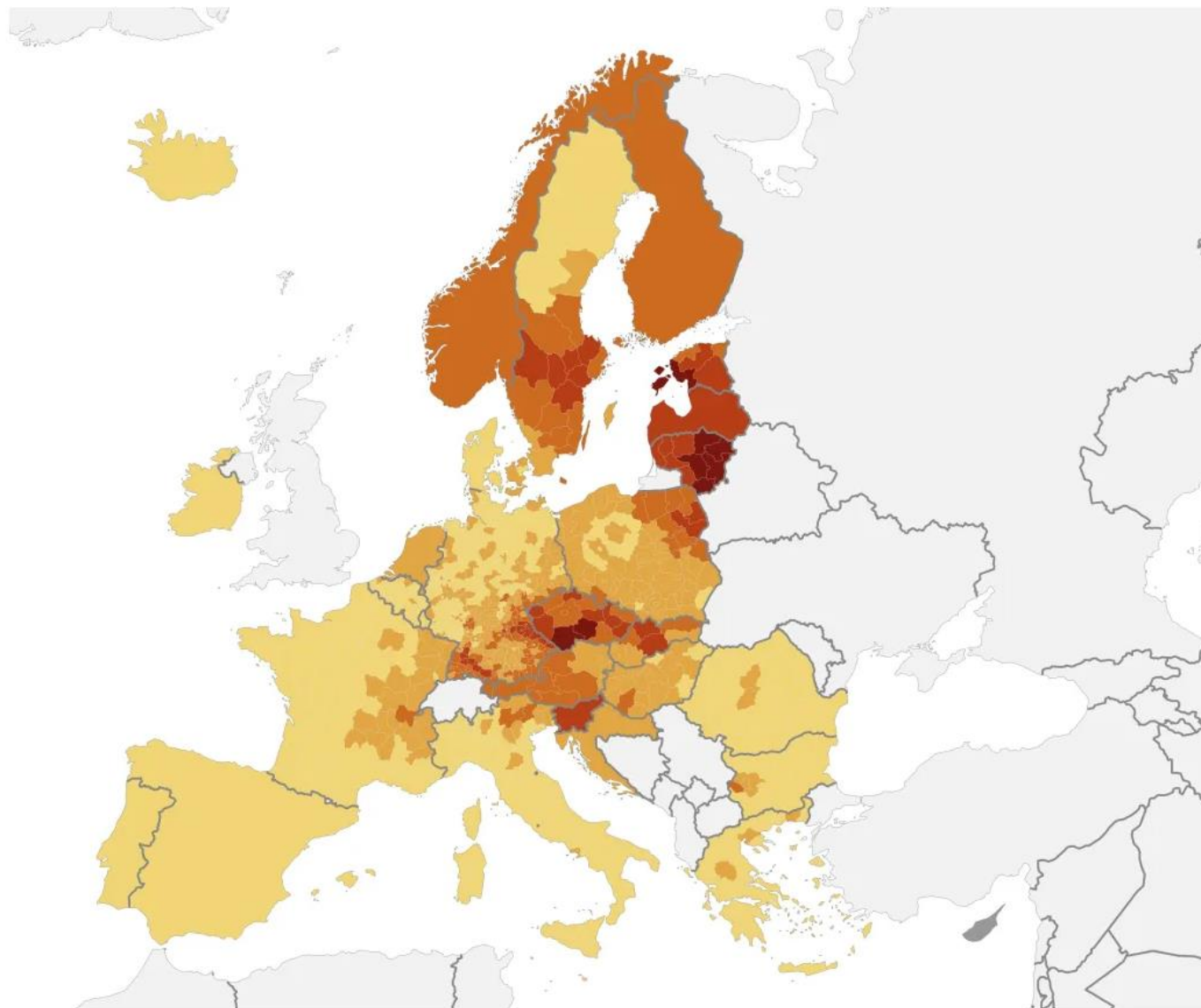
TBE – Inrapporterat till ECDC 2019-2023

Locally-acquired tick-borne encephalitis - Notification rates by reported place of infection (n/100 000) - (2019 - 2023)

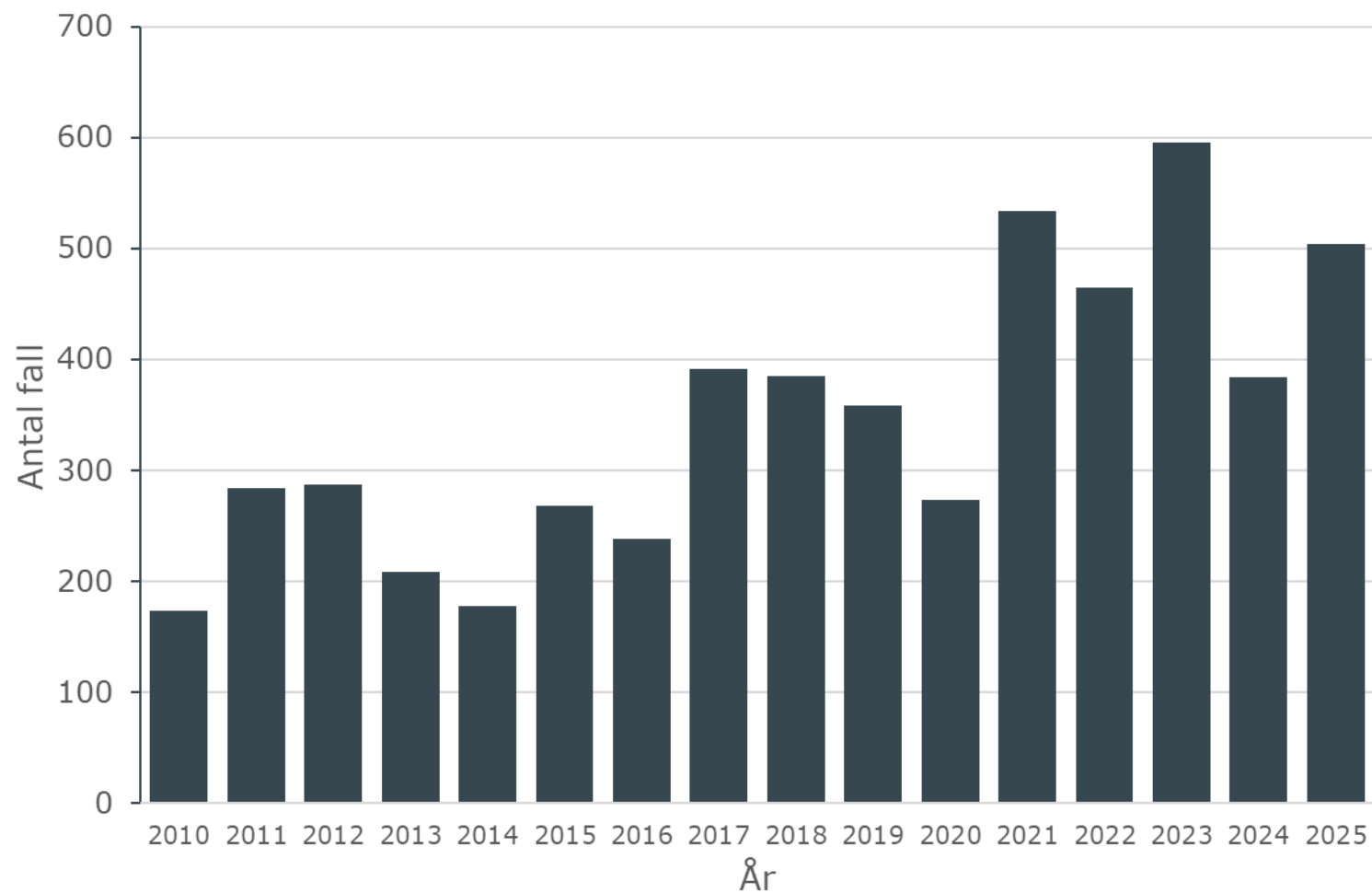
Countries not visible at the current scale

Administrative boundaries: ©EuroGeographics ©UN-FAO. The boundaries and names shown on this map do not imply official endorsement or acceptance by the European Union. Map produced by ECDC on 22 September 2025.

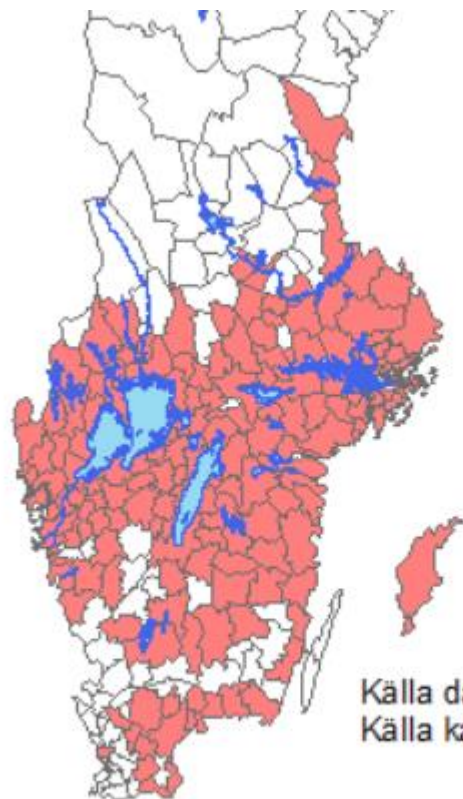
Antal TBE-fall rapporterade per år i Sverige 2010 – 2025.

Källa Folkhälsomyndigheten

Områden med förhöjd förekomst av TBE i Sverige

(till och med 2024)

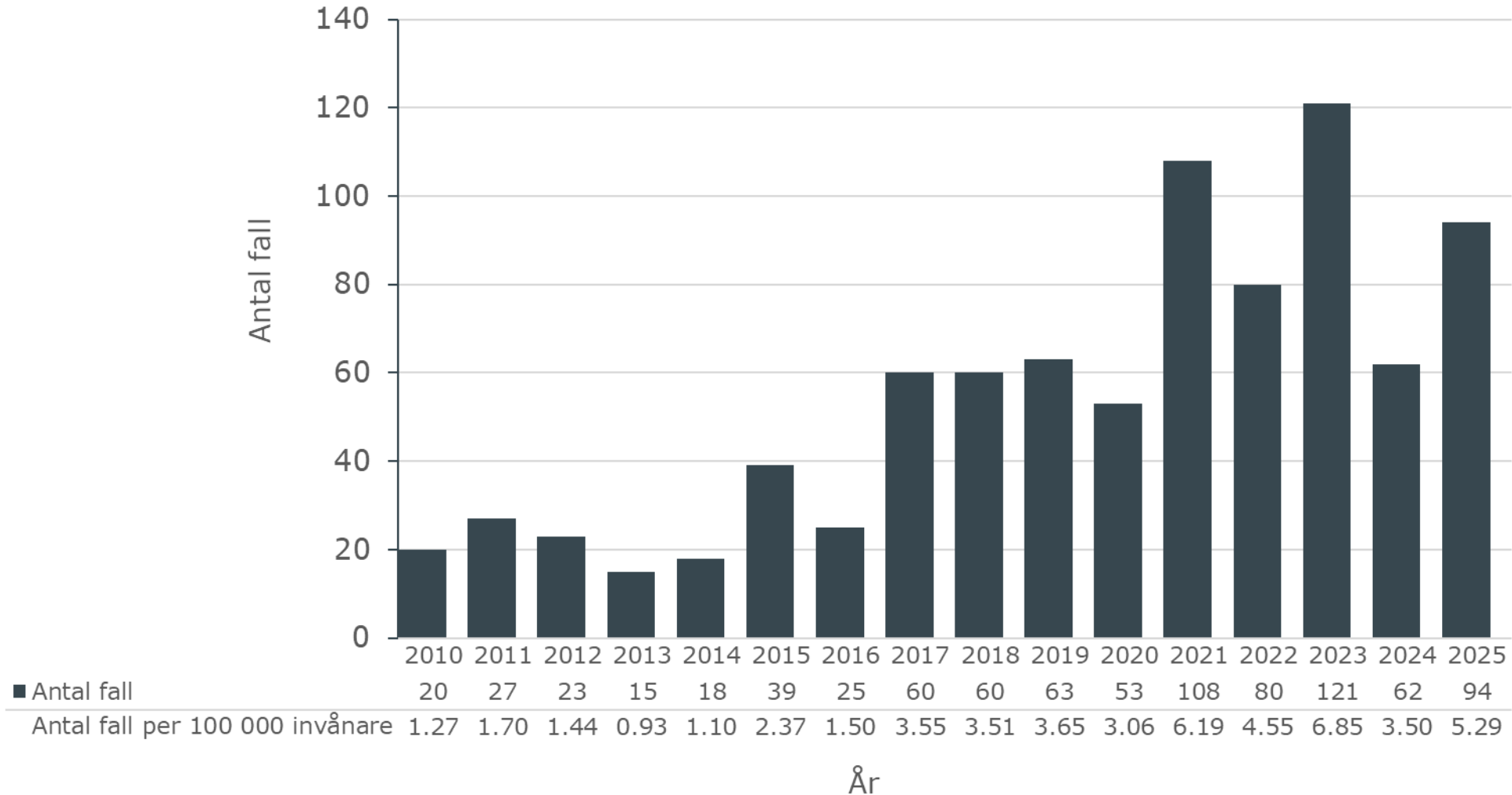

Källa data: FOHM
Källa karta: SCB

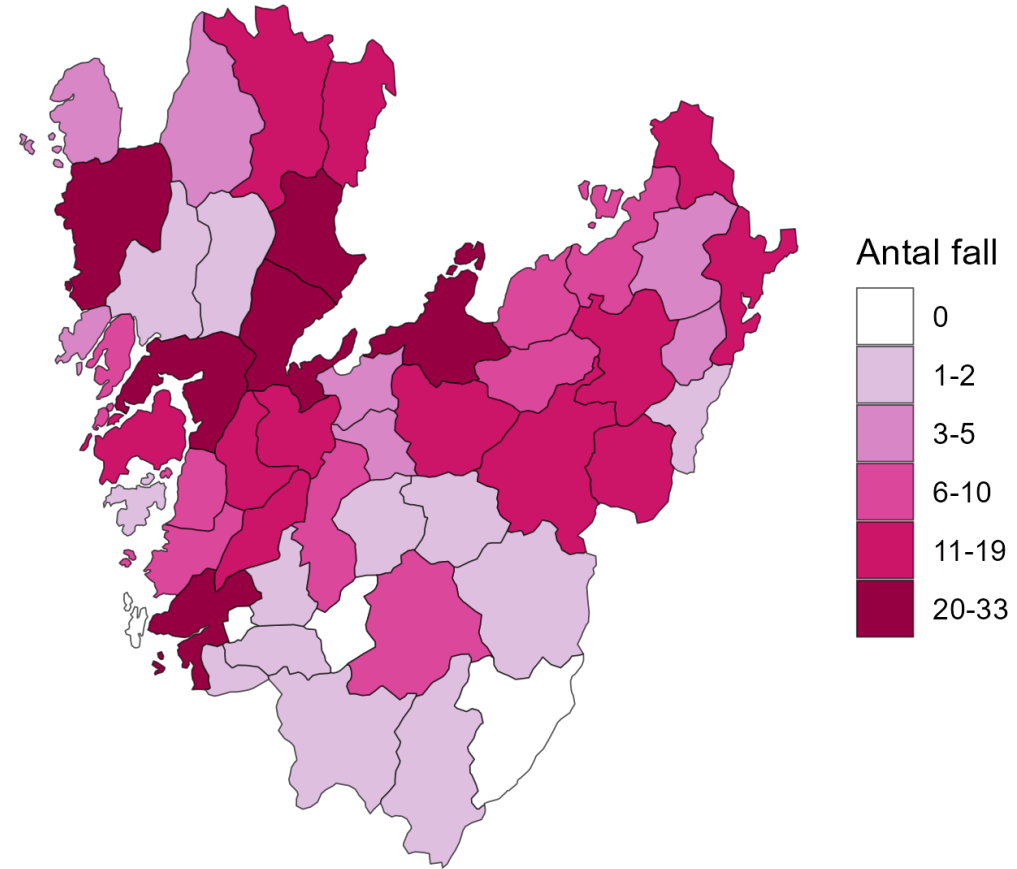

Folkhälsomyndigheten

Antal TBE-fall rapporterade per år till Smittskydd Västra Götaland 2010 – 2025.

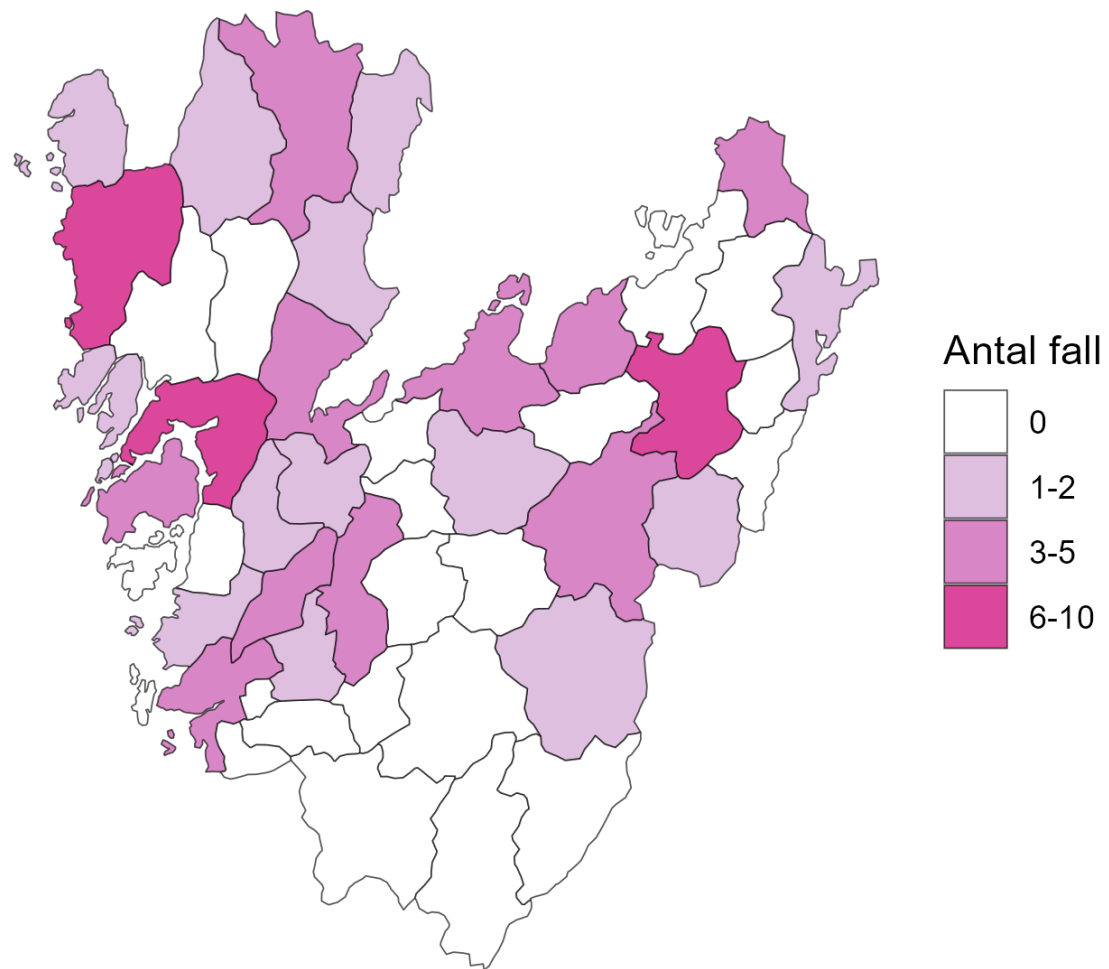

Antal TBE-fall rapporterade 2021 - 2025 i Västra Götaland. Sannolik plats för smitta per kommun. N=426.

Kommentar: TBE-fall som rapporterats från behandlande läkare i Västra Götaland samt fall från andra regioner där smittan sannolikt skett här.

Antal TBE-fall rapporterade 2025 i Västra Götaland. Sannolik plats för smitta per kommun. N=78.

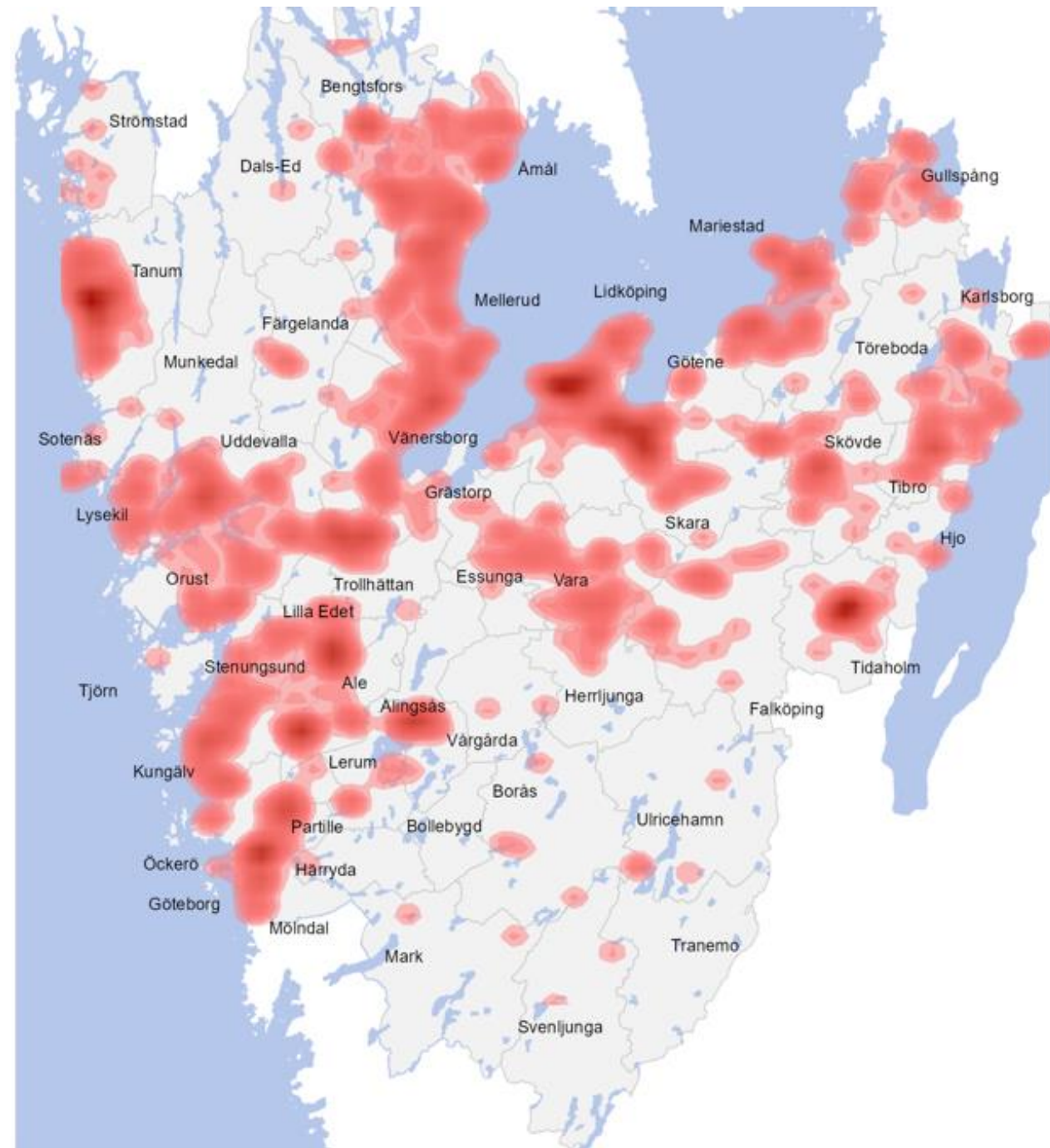
Kommentar: TBE-fall som rapporterats från behandlande läkare i Västra Götaland samt fall från andra regioner där smittan sannolikt skett här.

Kartan visar sannolik smittområde för TBE-fall rapporterade 1998 – 2025 i Västra Götaland. (N=881)

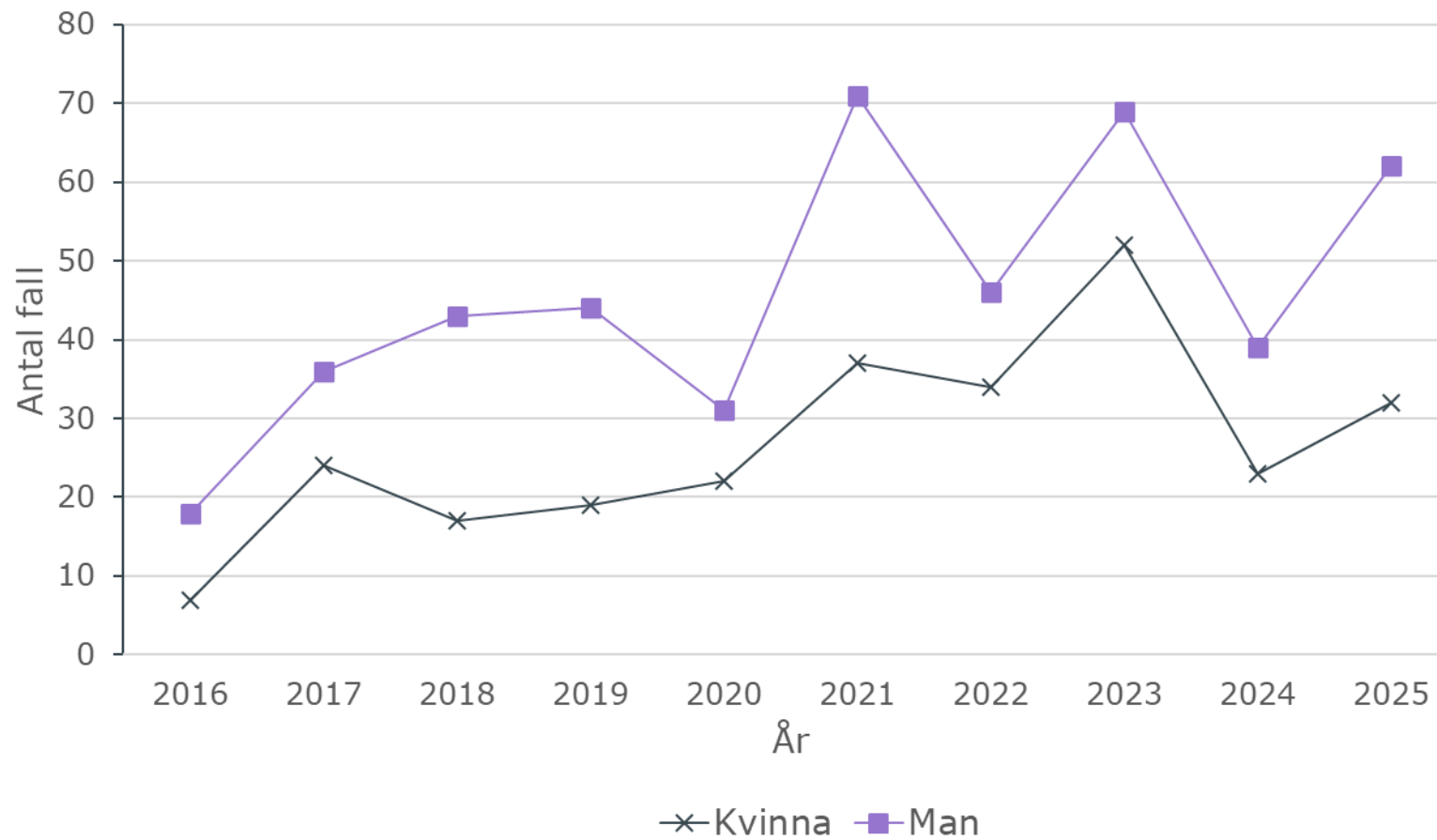
TBE finns påvisat i stora delar av regionen.

TBE-vaccination rekommenderas därför till alla som vistas i naturen där fästingät trivs i Västra Götaland.

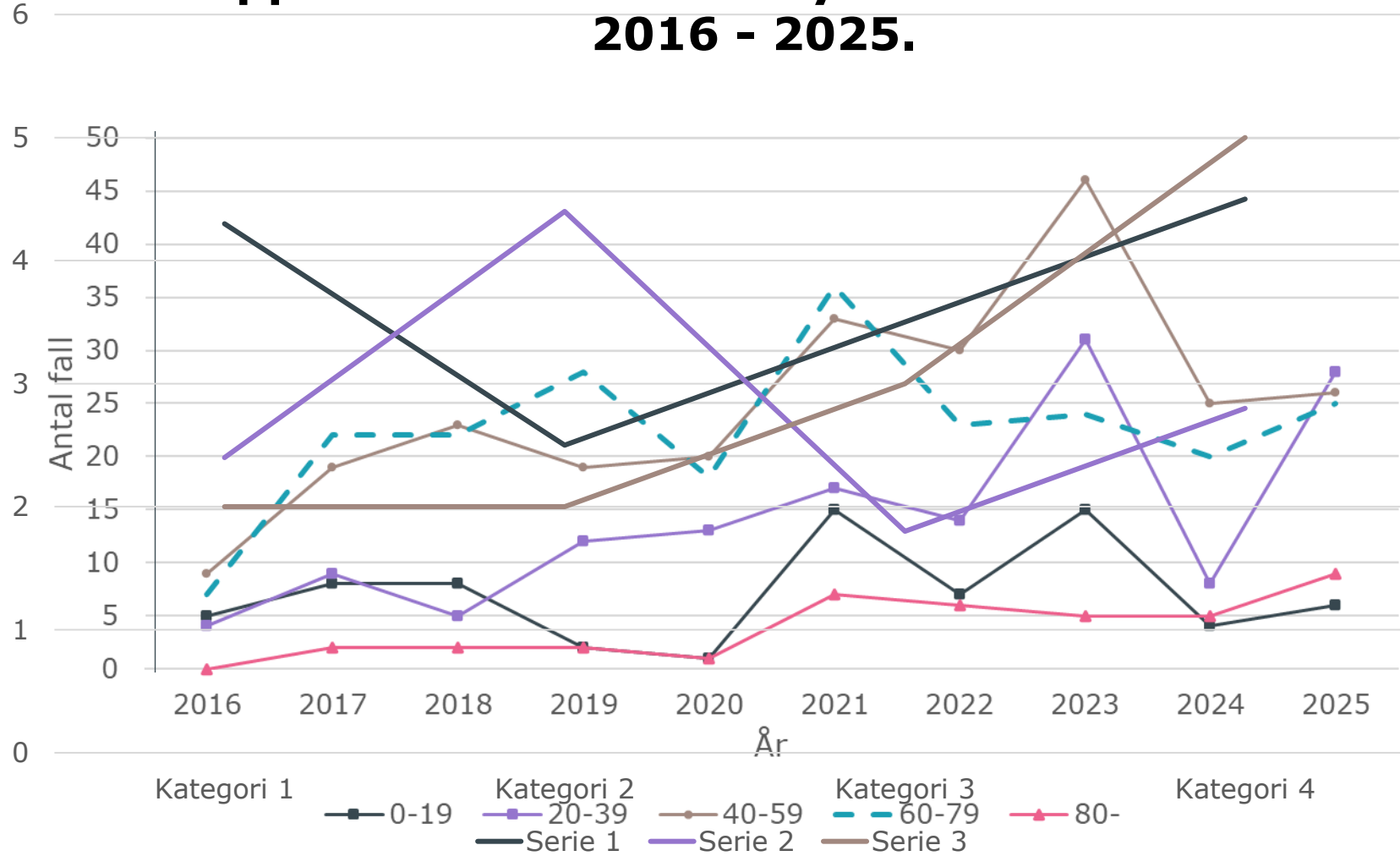
Kommentar: TBE-fall som rapporterats från behandlande läkare i Västra Götaland samt fall från andra regioner där smittan sannolikt skett här.

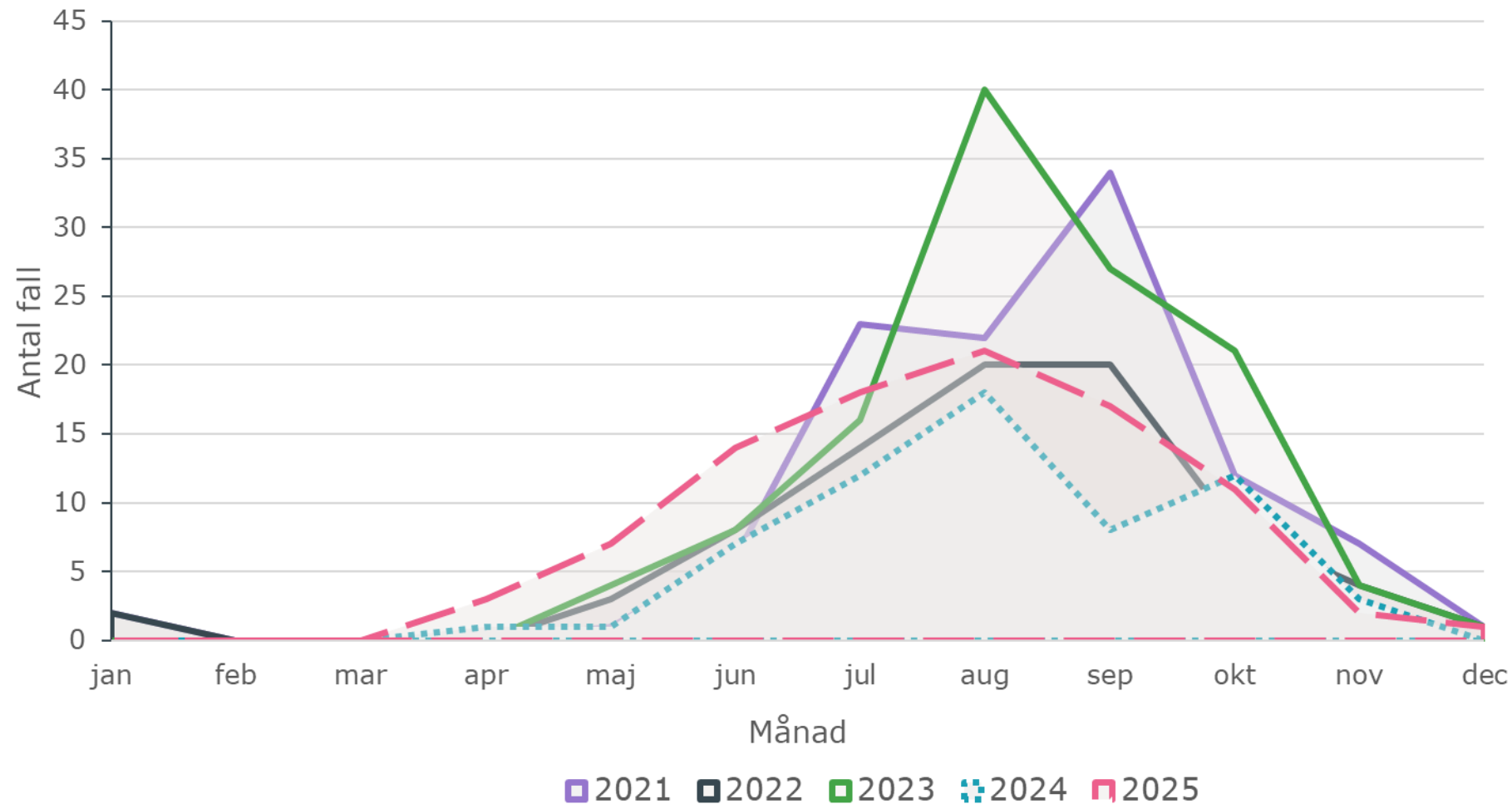
Antal TBE-fall per kön rapporterade till Smittskydd Västra Götaland 2016 - 2025.

Antal TBE-fall per åldersgrupp rapporterade till Smittskydd Västra Götaland 2016 - 2025.

Antal TBE fall per månad rapporterade till Smittskydd Västra Götaland 2021 - 2025.

TBE

Anmälningspliktig:

- TBE är anmälningspliktig enligt Smittskyddslagen.

Klinisk anmälan TBE-infektion

* = obligatorisk uppgift
 = Högst en siffror kan markeras (senast)
 = Flera rutor kan markeras (Berus)

Basuppgifter	Diagnos * TBE-infektion	När, var och hur
Typ av klinisk anmälan *	☐ Kompletterande uppgifter ☐ Nytt fall	Inskrivningsdatum *
Om patienten	Typ av patient-ID * ☐ Personnummer/Samordningsnummer ☐ Annet nummer	Diagnosdatum
Personnummer/ Samordningsnummer *	Smittort	Sannolikt smittland *
<small>Personnummer/Samordningsnummer</small>	Sannolikt smittad på resa? ☐ Ja ☐ Nej ☐ Uppgift saknad	Har patienten kännedom om sin diagnos? * ☐ Ja ☐ Nej ☐ Uppgift saknas
<small>Samordningsnummer är en identifikationskod för personer som inte är eller har varit registrerade som samordningsnummer. Använd läst "Annet nummer" om samordningsnummer saknas, till exempel anställda.</small>	Avresedatum	Kommentar gällande patientens kännedom om sin diagnos
Annat nummer *	Hemkomstdatum	
Födelseår *	Hotel/boende	
Juridiskt kön *	Researrangör	Övrig information
☐ Kvinna ☐ Man ☐ Uppgift saknas	Annat relevant information	
Förnamn *		
Efternamn *	Smittväg *	Behandlande läkare
Gatuadress (annan)	☐ Fästingbett ☐ Mat ☐ Opastoriserad mjölk ☐ Annan smittväg ☐ Uppgift saknas	Vårdenhet *
Postnummer (annan)		Ansvarig smittskyddsmyndighet *
Ort (annan)		Smittskyddskontor *
Telefonnummer	Om annan smittväg *	☐ Borås ☐ Göteborg ☐ Skövde ☐ Uddevalla ☐ Uppgift saknas
Om diagnosen	Grund för diagnos *	☐ Epidemiologiskt samband ☐ Klinisk bild ☐ Laboratorieverifierad ☐ Uppgift saknas
Neurologisk manifestation	Livsmedel som misstänks ha orsakat smittan (om tillämpligt)	
☐ Viral smittväg ☐ Viral meningit ☐ Annan neurologisk manifestation ☐ Uppgift saknas	Övriga uppgifter	Läkarens namn *
	Vaccinerad? *	☐ Ja ☐ Nej ☐ Uppgift saknas
	Antal doser	Läkarens telefonnummer
	Datum för senaste vaccinos	Anmälares namn
	Kommentar till vaccination	Anmälares telefonnummer

VÄSTRA GÖTALANDSREGIONEN

Läkarinformation 2022-05-05

TBE - Fästingburen hjärninflammation
 Smittskyddsläkarnas smittskyddsblad, anmälningspliktig sjukdom.

VÄSTRA GÖTALANDSREGIONEN

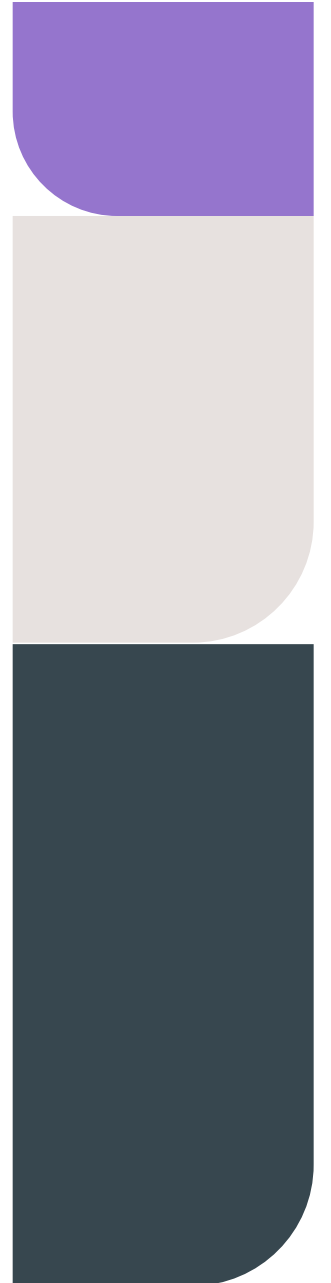
Patientinformation 2022-05-05

TBE - Fästingburen hjärninflammation
 Smittskyddsläkarnas smittskyddsblad

TBE Vaccination

- Vaccin med få biverkningar. God skyddseffekt.
- Rekommenderas av smittskydd Västra Götaland till barn och vuxna som vistas i naturen där fästingar trivs i regionen.
- Barn kan vaccineras från 1-års ålder.
- Vaccinationen betalas av den enskilde och omfattas inte av högkostnadsskyddet, undantag 3-åringar från 2026.
- Encepur är upphandlat av Västra Götalandsregionen.

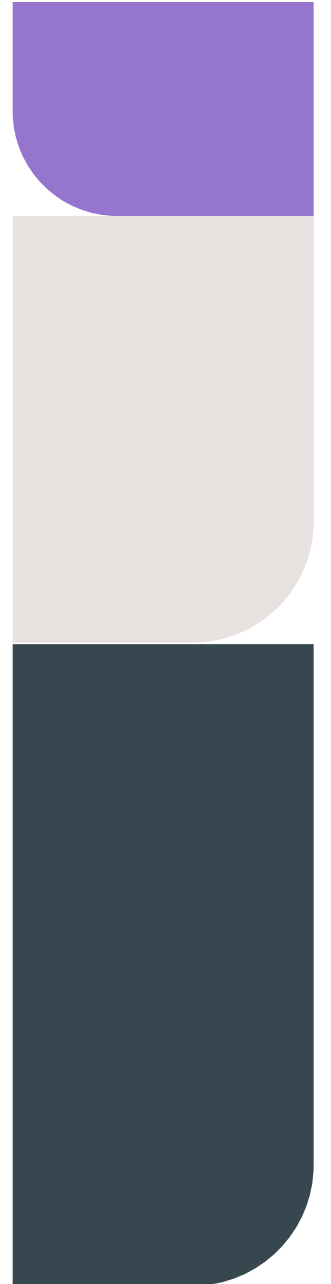

TBE Vaccination

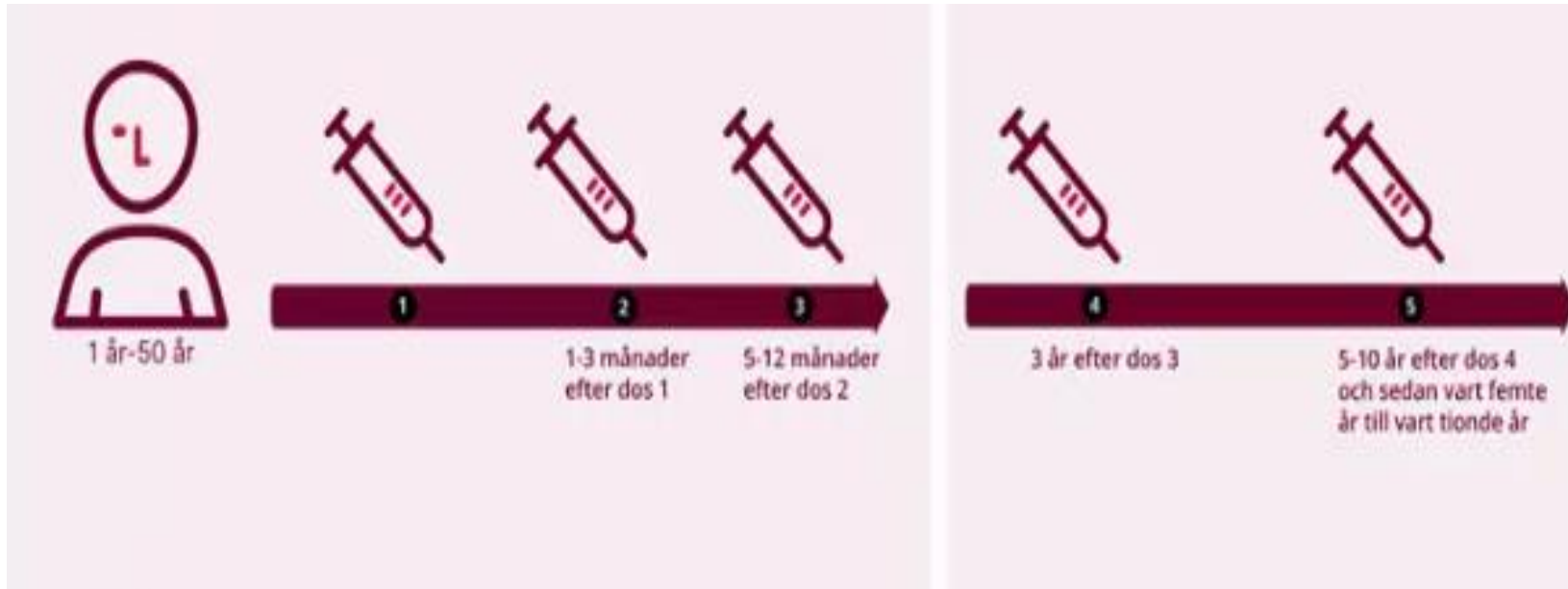

Riktlinjer för TBE-vaccination

Version 2.0 September 2025

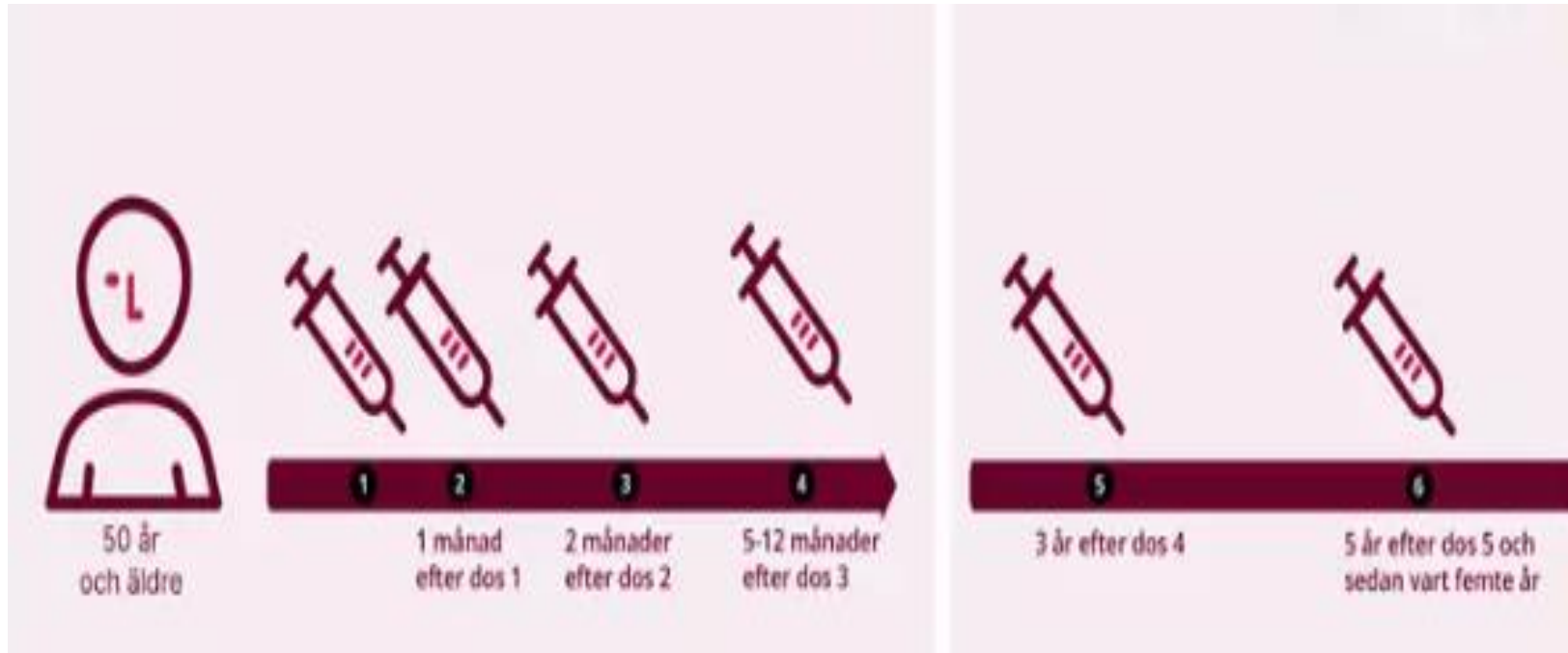
Immunfriska vuxna upp till 50 år och barn och unga från 1-års ålder

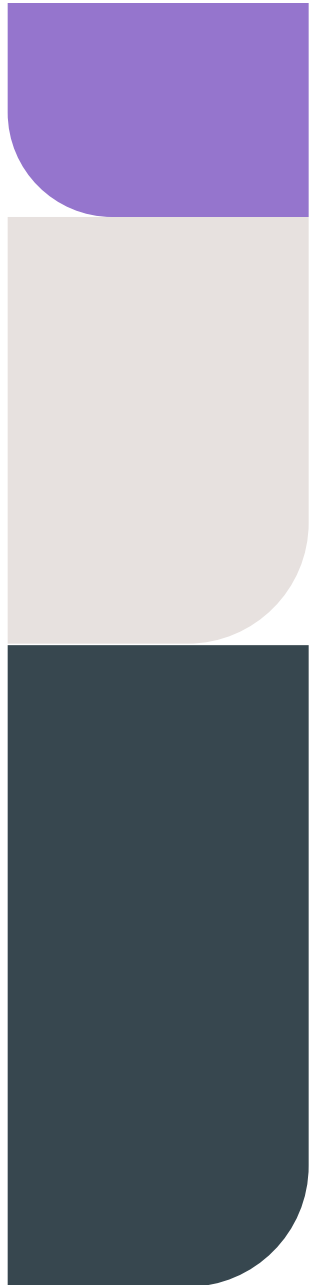
Källa:1177

Immunsupprimerade vuxna och barn från 1-års ålder samt immunfriska personer som påbörjar vaccination efter 50 års ålder

Källa:1177

Riktlinjer för TBE-vaccination

- Vaccinering när man glömt doser enligt rekommenderat schema?

Riktlinjer för TBE-vaccination

- Vaccinering med olika fabrikat ?

Riktlinjer för TBE-vaccination

- Vaccinering till gravida och ammande?

Riktlinjer för TBE-vaccination

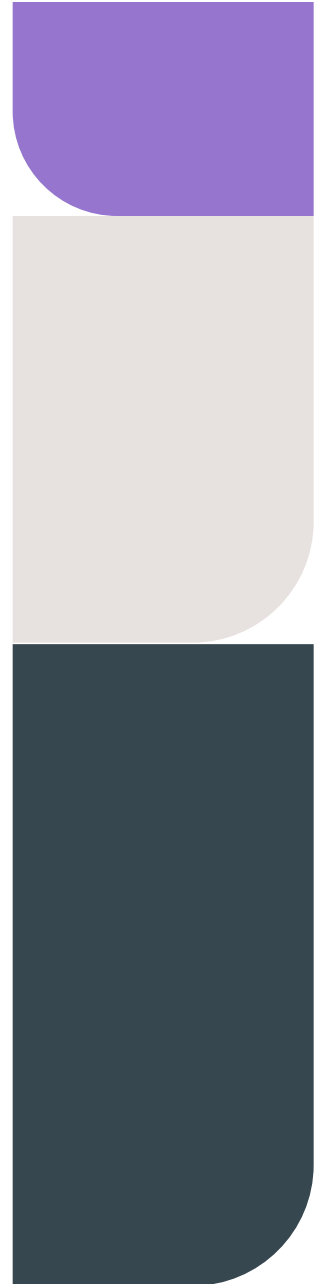
- Vaccinering vid allergi?

Riktlinjer för TBE-vaccination

- Vaccinering efter genomgången TBE-sjukdom?

Vaccinationsgenombrott

- Förekommer, vaccinet ger inte 100% skydd

Smittskydd Västra Götaland

Anmälningspliktiga sjukdomar - information och handläggning av sjukdomsfall

Hygienrutiner - stödmaterial till verksamheter utanför sjukvården

Kontakt och beredskap

Lagar och förordningar

Smittskydd i förskolan (Hyfs)

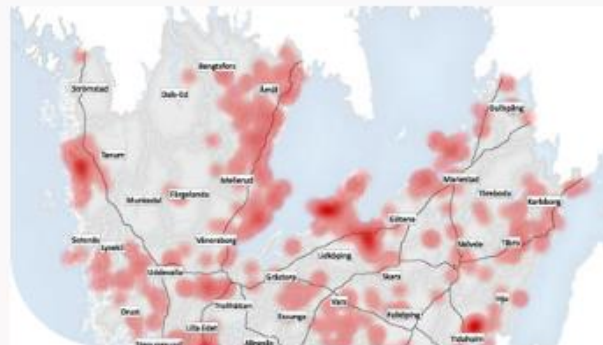
Statistik och data

STI - sexuellt överförbara infektioner

Utbildningar

Vaccinationer

TBE – fästingburen encefalit

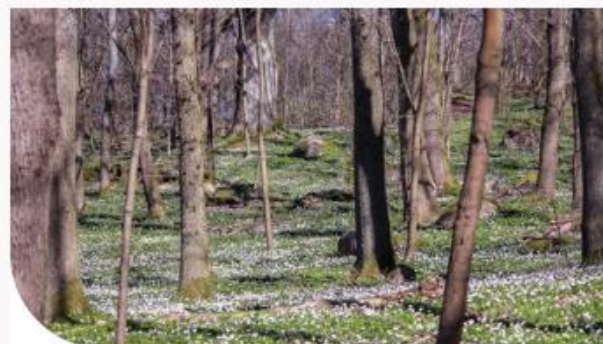
Karta över TBE-fall

Kartan visar var personer smittats av TBE i Västra Götaland

Vaccination

Vaccinationsinformation till sjukvårdspersonal, vaccinationsschema och rutiner för beställning.

Informationsmaterial

Information till allmänheten om TBE och fästingar

Sjukdomsinformation

Folkhälsomyndighetens sjukdomsinformation.

Huvudbudskap TBE

- Fortsatt hög nivå av antal bekräftade fall 2025. Trenden på längre sikt är ökande antal fall per år.
- Sjukdomen ger en belastning för individ och sjukvård
- Vaccination är bästa skyddet – rekommenderas till alla som vistas i naturen i Västra Götaland där fästingar trivs

